

SANT MIQUEL DE LES TORROCELLES

Situat en el sector de tramuntana del terme de Llucena al que pertany i a una distància de 3 hores a peu des del municipi. El seu accés més fàcil és des d'Atzeneta a través d'una pista de traçat regular.

La seua història s'inclou en la del senyoriu dels Urrea d'Alcalatén, des que el rei Jaume I va concedir al seu primer representant, Ximen d'Urrea, el domini sobre el castell d'Alcalatén el 25 de juliol de 1233 acabada de conquerir la plaça de Borriana.

Castell fronterer, situat estratègicament sobre un tossal rodejat de barrancs, vigilava des del terme de Llucena, l'antic pas practicable de i cap a Atzeneta. El castell de les Torrocelles forma una agrupació d'edificis al voltant d'un pati d'armes amb dos portes gòtiques. Conserva un interessant portal rodejat de torres en el seu sector de ponent que va ser l'únic del castell en els seus temps històrics, amb arqueries sillars amb format gòtic i de mig punt.

És de tipologia montana i està considerat fronterer entre els Anglesola de Culla i els Urrea d'Alcalatén en l'Edat Mitjana (segle XIII).

Ressalta la planta quadrangular del castell i l'ermita, primitiva església de St. Miquel. La torre quadrada orientada cap al sud amb els seus dobles arcs i escala voladissa és la part més antiga hui en peu, paellers i edificacions posteriors la rodegen. Hui, com és lògic, ha perdut el seu caràcter bèl·lic, però encara val la pena visitar-lo, sobretot l'últim divendres d'abril, quan es converteix en punt de descans dels pelegrins de les Useres en el seu caminar a St. Joan de Penyagolosa.

S'han trobat restes de ceràmica verda de Paterna i daurada de Manises, signes evidents de la categoria dels seus antics habitants.

La seua ubicació en la part extrema de la demarcació de l'Alcalatén, limitant amb la Tinença de Culla fa pensar en un castell fronterer com el que tenia la Setena de Culla (el d'Atzeneta).

Les Torrocelles apareixen en la sentència arbitral donada en Villaviciosa pel cardenal Pere de Luna, el famós Papa Luna Benedicte XIII. En ella diu: *"sobre diezmos de Alcalatén, Lucena, de las Alcoras, de las Useras, de Chodos, de Torrosiellas, de Figuerolas..."*

Només llavors apareix com a lloc habitat, però és possible que no tinguera molta importància i que fóra només un castell defensiu de les terres contributives de l'Alcalatén.

L'ermita, dedicada a St. Miquel, ha sigut reformada en diverses ocasions i de la seua construcció primitiva no queda a penes res. S'han salvat, encara que un poc retocades, les representacions del seu titular, la primitiva escultura i el retaule pintat cap a 1492 pel pintor castellonenc Mateo Montoliu, encara que el tauler central amb la imatge del sant ha sigut arrancat i substituït per un St. Miquel d'obra. La primitiva imatge feta de fusta de pi policromada, de 1,06 m. va ser repintada per una mà despietada cap a 1930, afegint-li unes ales.

(De SGR33 Castelló de la Plana - Sant Joan de Penyagolosa. Sender de la Lluna - Centre Excursionista de Castelló.)